

Zdzisław JEDYNAK
Politechnika Rzeszowska
Wydział Zarządzania
zjedynak@prz.edu.pl

STRUKTURA PRZEDSIĘBIORSTW LOGISTYCZNYCH

Streszczenie. Celami artykułu są identyfikacja, budowa i opracowanie klasyfikacji krajowych przedsiębiorstw logistycznych, która uwzględnia zarówno ich strukturę organizacyjno-techniczną, jak i uwarunkowania branży. Zastosowana metoda badawcza to przegląd krajowej literatury przedmiotu oraz obserwacja bezpośrednia. Realizacja przyjętego celu i tematu referatu obejmuje następujące etapy: klasyfikacja usług logistycznych, charakterystyka przedsiębiorstw logistycznych w ujęciu czynnościowym, opracowanie założeń i zasad klasyfikacji przedsiębiorstw logistycznych w ujęciu systemowym.

Słowa kluczowe: logistyka, usługa, transport, magazyn, zapas.

STRUCTURE OF LOGISTICS ENTERPRISES

Summary. The aim of the paper is to identify, design and develop of the classification national logistics enterprises, which takes into account both their technical and organizational structure as well as the conditions of the industry. The research method used is a review of the national literature and direct observation. The realization of the aim and theme of the paper includes the following steps: classification of logistics services; characteristics of the logistics enterprises in terms of functional; development objectives and principles of the classification of the logistics enterprises in terms of system.

Keywords: logistic, service, transport, warehouse, stock.

1. Wprowadzenie

Zachodzące w świecie procesy globalizacji i integracji determinują większość przemian zachodzących w otoczeniu organizacji. Obserwuje się podwyższone zainteresowanie mechanizmami zwiększania konkurencyjności we wszystkich obszarach funkcjonalnych przedsię-

biorstwa. Podejmowane działania przez podmioty mają prowadzić do obniżania kosztów, polepszania jakości oferowanych produktów i usług czy skrócenia czasu poszczególnych operacji. Dodatkowo zwiększające się odległości pomiędzy kontrahentami i punktami, do których realizowane są dostawy, przyczyniają się do wzrostu presji na logistykę. W konsekwencji przedsiębiorstwom logistycznym stawia się bardzo wysokie wymagania co do efektywności, sprawności, elastyczności i ciągłości pracy. Szeroki zakres świadczonych usług logistycznych obejmuje m.in. transport, magazynowanie, zarządzanie i kontrolę zapasów, obsługę klientów i zamówień, gospodarkę opakowaniami itp. Z punktu widzenia usługobiorcy podmioty te pełnią funkcję doradcy, koordynatora przepływów logistycznych, a niekiedy przejmują pełną odpowiedzialność za podstawowe zadania logistyczne danej organizacji.

Celami artykułu są identyfikacja, budowa i opracowanie klasyfikacji krajowych przedsiębiorstw logistycznych, która uwzględnia zarówno ich strukturę organizacyjno-techniczną, jak i uwarunkowania branży. Zastosowana metoda badawcza to przegląd krajowej literatury przedmiotu oraz obserwacja bezpośrednia. Realizacja przyjętego celu i tematu artykułu obejmuje następujące etapy: klasyfikację usług logistycznych, charakterystykę przedsiębiorstw logistycznych w ujęciu czynnościowym, opracowanie założeń i zasad klasyfikacji przedsiębiorstw logistycznych w ujęciu systemowym.

2. Klasyfikacja usług logistycznych

W literaturze przedmiotu pojęcie *usługa logistyczna* definiowane jest w ujęciu czynnościowym. Oznacza działalność zarobkową, związaną ze świadczeniem usług, tj. spedycją, transportem, magazynowaniem, usługami pokrewnymi i wspomagającym proces przewozów dóbr między poszczególnymi ogniwami łańcucha dostaw [10]. Inaczej to wykonywanie na podstawie umowy czynności polegających na realizacji przez usługodawcę jednej czy wielu funkcji logistycznych [11]. H. Ch. Pfohl wyznacza trzy podstawowe grupy funkcji logistycznych [8]:

1) główne funkcje, w tym:

- funkcje dyspozycyjne, tj.: organizacja procesu przewozowego, w tym wybór środka transportu, trasy, taryfy, zawieranie umów przewozowych itp.,
- funkcje transportowe, tj.: transport bliski (w tym transport: wstępny, zbiorczy i rozdzielczy), transport daleki (w tym krajowy i międzynarodowy),

2) funkcje uzupełniające lub komplementarne, w tym:

- funkcje przeładunkowe, tj.: organizacja i wykonanie przeładunku, obsługa terminali,
- funkcje magazynowe, tj.: przyjęcie, składowanie, kompletacja czy wydanie towaru,
- funkcje transportu zbiorczego (przy małych przesyłkach), tj.: gromadzenie i dystrybucja drobnicy, zestawienie jednostek ładunkowych itp.,

- funkcje związane z pakowaniem, tj.: wybór opakowania, pakowanie, rozpakowywanie,
 - funkcje manipulacyjne, tj.: manipulacje związane z przesyłkami, np. rozmieszczenie ładunków, znakowanie, zastosowanie środków bezpieczeństwa,
 - funkcje informacyjne, tj.: tworzenie łańcuchów informacyjnych na potrzeby planowania, koordynacji, sterowania i kontroli przebiegu procesów logistycznych,
- 3) funkcje specjalne, w tym funkcje:
- promujące sprzedaż (merchadising),
 - obsługi klienta,
 - ubezpieczenia transportu,
 - obsługi celnej,
 - kredytowe.

W literaturze przedmiotu prezentuje się kilka podejść do sposobu klasyfikacji usług logistycznych. Ze względu na stopień zaangażowania środków pracy wyróżnia się [11]:

- 1) usługi oparte na zasobach, w których przedsiębiorstwa wykorzystują posiadane przez siebie wyposażenie techniczne do ich realizacji,
- 2) usługi oparte na umiejętnościach, które polegają na planowaniu, organizowaniu, nadzorowaniu czynności, które nie wykorzystują środków trwałych, a wiedzę.

Natomiast D. Kisperska-Moroń, S. Krzyżaniak na podstawie analizy polskiego rynku wskazuje trzy podstawowe grupy usług [7]:

- 1) usługę przewozową, jest to usługa podstawowa, która ogranicza się jedynie do realizacji procesu przewozowego (ograniczony zakres doradztwa),
- 2) usługę spedycyjną, to organizacja procesu przewozowego, którego fazy obejmują: czynności poprzedzające proces przewozowy, kontrolę procesu przewozowego oraz czynności występujące po jego zakończeniu,
- 3) usługę logistyczną, która swoim zakresem może obejmować: transport, gospodarkę magazynową, obsługę zapasów, obsługę opakowań, obsługę klienta i zamówień.

Powyższy podział odzwierciedla również kierunki zmian ewolucyjnych na krajowym rynku usług logistycznych. A.M. Jeszka wskazuje następujące ich etapy [2]:

- 1) do końca lat osiemdziesiątych to etap tradycyjnego sektora transportowego, z podziałem na gałęzie transportu oraz spedycję i pocztę,
- 2) lata dziewięćdziesiąte to wizja zintegrowanych usług logistycznych, operator tworzy tzw. pakiet usług logistycznych, obok transportu oferuje usługi magazynowania, zarządzania zapasami czy inne, które tworzą wartość dodaną do obsługiwanym towarów,
- 3) koniec lat dziewięćdziesiątych to koncepcja strategicznego zarządzania całym łańcuchem dostaw, opartych na ścisłej współpracy operatorów logistycznych z obsługiwanymi przedsiębiorstwami, najczęściej zintegrowanymi systemami informatycznymi.

W konsekwencji zachodzących procesów ewolucyjnych usługa logistyczna może ograniczyć się do jednej czynności lub mieć charakter złożony, a tym samym zawierać różne czynności, które pozwalają na jej różnicowanie i dostosowanie do specyficznych wymagań klien-

tów. Inaczej jej zakup może być związany z pojedynczą usługą lub obejmować tzw. pakiet usług (zestaw kilku usług). Przyjmując powyższe kryterium, tj. zakres świadczonych usług logistycznych, M. Ciesielski wyróżnia [6]:

- 1) usługi podstawowe związane z przemieszczaniem i magazynowaniem, w tym: przewozy, składowanie, pakowanie, obsługa opakowań zwrotnych, utylizacja odpadów, konsolidacja i konfekcjonowanie dostaw, obsługa systemów *Just in Time* itp.,
- 2) usługi dodatkowe, w tym: promocja, badania popytu i prognozowanie, obsługa zamówień klientów, obsługa posprzedażna, znakowanie towarów, inwentaryzacja zapasów,
- 3) usługi finansowe, w tym: ubezpieczenie, finansowanie zawieranych transakcji, realizacja płatności, sprzedaż komisowa czy ewidencja finansowa,
- 4) usługi informacyjne, w tym: dostarczenie informacji dotyczących rynków zaopatrzenia i zbytu oraz przebiegu procesów logistycznych zgodnie z potrzebami zarządzania strategicznego czy operacyjnego przedsiębiorstwa.

Zbliżony podział usług logistycznych prezentuje E. Grzybowska, tj. [4]:

- 1) magazynowanie i obsługa zapasów,
- 2) transport i obsługa ładunków,
- 3) badanie rynkowe i tworzenie marketingowego systemu informacji,
- 4) finansowanie i obsługa bankowa ubezpieczeń.

Natomiast G. Biesiok zestawiając powyższe grupy w pakiety wyróżnił [5]:

- pakiet 1 – magazynowanie, transport,
- pakiet 2 – magazynowanie, badanie rynku,
- pakiet 3 – magazynowanie, transport, obsługa finansowa,
- pakiet 4 – magazynowanie, badania rynku, obsługa finansowa,
- pakiet 5 – magazynowanie, transport, badania rynku, obsługa finansowa.

Inną klasyfikację usług logistycznych prezentuje W. Rydzkowski, tzw. model usług logistycznych, który obejmuje [11]:

- 1) operacje logistyczne, które dotyczą realizacji funkcji logistycznych, tj. transport, obsługa zapasów, magazynowanie, pakowanie, cross-docking,
- 2) procesy logistyczne, które obejmują bardziej złożone usługi logistyczne, łączące różne operacje i czynności, tj. spedycję, dostawy *Just in Time*, dystrybucję,
- 3) usługi specyficzne dla sektora TSL (Transport-Spedycja-Logistyka), są to usługi wymagające specyficznych umiejętności i (lub) dysponowania odpowiednimi środkami pracy, obejmują m.in. usługi przeładunkowe i terminalowe, usługi kurierskie, intermodalne,
- 4) usługi rozszerzone to czynności, które wykraczają poza tradycyjne zadania logistyczne, obejmują dostawy z podmontażem, dystrybucja z wykończeniem wyrobu,
- 5) usługi zorientowane na poziom obsługi to przejście od dostawcy lub odbiorcy odpowiedzialności za poziom obsługi, obejmują m.in. zarządzanie zapasem, ciągłe uzupełnianie, kompleksową obsługę logistyczną.

3. Charakterystyka przedsiębiorstw logistycznych w ujęciu czynnościowym

Pojęcie *przedsiębiorstwo logistyczne* można rozpatrywać z punktu widzenia przedstawicieli różnych dyscyplin naukowych. W literaturze przedmiotu pojęcie *przedsiębiorstwo logistyczne* prezentowane jest w ujęciu czynnościowym. Oznacza zewnętrznego dostawcę, który wykonuje część lub wszystkie funkcje logistycznej danej firmy [5]. Natomiast przyjmując założenia i kryteria Głównego Urzędu Statystycznego jest to podmiot gospodarczy, którego podstawowym rodzajem działalności jest świadczenie usług zaliczonych, zgodnie z klasyfikacją Polskiej Klasyfikacji Działalności, w całości do sekcji H, tj. transport i gospodarka magazynowa (w tym działy: 49. Transport lądowy oraz transport rurociągowy, 50. Transport wodny, 51. Transport lotniczy, 52. Magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport, 53. Działalność pocztowa i kurierska) [9]. W konsekwencji pojęcie przedsiębiorstwo logistyczne gromadzi zbiór funkcjonalnie odmiennych podmiotów. Według A.M. Jeszki podażowa strona krajowego rynku logistycznego swoim zakresem obejmuje [2]:

- przedsiębiorstwa spedycyjne i transportowe, tj. małe i średnie przedsiębiorstwa specjalizujące się w transporcie w danych grupach ładunków, działające samodzielnie oraz jako podwykonawca dla operatorów logistycznych,
- operatorów logistycznych, tj. szerokoprofilowe przedsiębiorstwa oferujące zarówno przewozy, jak i krajową i międzynarodową, kompleksową obsługę logistyczną,
- operatorów transportu kombinowanego,
- centra magazynowo-dystrybucyjne i logistyczne,
- narodowych pocztowych operatorów logistycznych,
- porty i linie lotnicze wraz z naziemną obsługą logistyczną,
- koleje,
- porty morskie, żeglugę liniową i trampową, porty rzeczne i przedsiębiorstwa żeglugi śródlądowej,
- logistyczne platformy elektroniczne.

Dodatkowo w ramach operatorów logistycznych wyróżnia trzy grupy [2]:

- 1) przedsiębiorstwo oparte na środkach trwałych, tj. przedsiębiorstwa, których działalność polega na świadczeniu usług logistycznych z wykorzystaniem własnych i (lub) dzierżawionych środków pracy,
- 2) przedsiębiorstwa kurierskie, które realizują usługi logistyczne przez rozległe sieci przewozowo-przeładunkowe i komunikacyjne,
- 3) przedsiębiorstwo oparte na umiejętnościach, tj. zazwyczaj niemające bazy technicznej niezbędnej do świadczenia usług logistycznych, oferujące usługi konsultacyjne, obsługę informatyczną, finansową i umiejętności menadżerskie.

Przyjmując kryterium stopnia złożoności i powiązania świadczonych usług logistycznych przez poszczególne podmioty wyróżnia się ich trzy podstawowe grupy (punkty 2-4) [3]:

- 1) *First Part Logistics* (1PL) – podmiot wewnętrzny przedsiębiorstwa funkcjonujący w ramach tzw. samoobsługi logistycznej, wykonuje proste usługi logistyczne.
- 2) *Second Part Logistics* (2PL) – podmiot zewnętrzny, wykonujący proste usługi logistyczne, tj.: transportowe, spedycyjne czy magazynowe.
- 3) *Third Part Logistics* (3PL) – podmiot zewnętrzny, wykonujący zewnętrzne usługi logistyki kontraktowej, tj. magazynowanie, kompletacja, pakowanie, przewóz od odbiorcy. 3PL przyjmuje od zleceniodawcy część procesu logistycznego, angażując swoje zasoby oraz innych usługodawców do świadczenia prostych usług, na przykład przewozowych.
- 4) *Fourth Part Logistics* (4PL) – podmiot zewnętrzny, któremu jako jedynemu zleceniodawca powierza pełną obsługę logistyczną. Przekazuje mu zadania i koordynację całego procesu logistycznego. 4PL powołuje podwykonawców, typy 2PL i 3PL.

Natomiast biorąc pod uwagę stopień i charakter zaangażowania środków pracy M. Ciesielski wskazuje cztery grupy przedsiębiorstw logistycznych [6]:

- 1) przedsiębiorstwo logistyczne oparte na środkach trwałych, tj. magazynowanie, transportowanie, zarządzanie zapasami, wytwarzanie odroczone,
- 2) tradycyjne przedsiębiorstwa transportowe i przewozowe, tj. transport, magazynowanie, dokumentacja eksportowa, odprawy celne,
- 3) przedsiębiorstwa logistyczne oparte na umiejętnościach, tj. doradztwo w dziedzinie zarządzania, usługi informacyjne, obsługa finansowa, zarządzanie łańcuchem podaży, rozwiązania logistyczne,
- 4) sieciowe przedsiębiorstwa logistyczne, tj. doręczenie przesyłek, śledzenie przebiegu zamówienia, elektroniczne potwierdzenie doręczenia, dostawy *dokładnie na czas*.

4. Opracowanie założeń i zasad klasyfikacji przedsiębiorstw logistycznych w ujęciu systemowym

Na potrzeby celu i tematu artykułu przyjęto, że pojęcie *przedsiębiorstwo logistyczne* to jednostka gospodarcza powołana do realizacji określonego celu, mająca odrębność prawną, organizacyjno-techniczną oraz ekonomiczną, oferująca usługi logistyczne. Przyjęty cel wyraża sens istnienia danej organizacji, to przyszły, pożądany jej stan możliwy do osiągnięcia przy spełnieniu pewnych warunków. Odrębność prawna oznacza zdolność podmiotu do działań prawnych, tj. zawierania umów, zaciągania kredytów bankowych, występowania jako odrębny podmiot w obrocie towarowym itp. Odrębność organizacyjno-techniczna wiąże się z powstaniem i działalnością danego podmiotu, który ma określoną lokalizację, strukturę, pracowników oraz dysponuje środkami pracy. Natomiast odrębność ekonomiczna oznacza, że przedsiębiorstwo ma odrębność majątkową, reprodukuje we własnym zakresie, pozyskując i zużywając zasoby majątkowe przez sprzedaż swoich produktów innym podmiotom [1].

Przyjmując powyższe założenie do opisu przedsiębiorstw logistycznych w ujęciu systemowym celowe jest wprowadzenie dodatkowych kryteriów, które do tej pory nie były prezentowane, a pozwolą na dokonanie jego szczegółowej charakterystyki, tj.:

- 1) stopień specjalizacji:
 - a) przedsiębiorstwa uniwersalne, oferują szeroki i zróżnicowany zakres usług,
 - b) przedsiębiorstwa specjalizowane, usługi skierowane do danej branży,
 - c) przedsiębiorstwa specjalne, działalność skoncentrowana na wybranej usłudze, obsługują tzw. niszę rynkową,
- 2) przedmiot przewozu i obsługi:
 - a) przedsiębiorstwa świadczące usługi w zakresie przewozu i obsługi pasażerów,
 - b) przedsiębiorstwa świadczące usługi w zakresie przewozu i obsługi ładunków,
 - c) przedsiębiorstwa mieszane, obejmujące przewóz i obsługę zarówno pasażerów, jak i ładunków,
- 3) kryterium fazowe, tj. rodzaj obsługiwanej działalności:
 - a) przedsiębiorstwa fazy zaopatrzenia, które działają w szerokim zakresie, od rynku dostawców do rynku zbytu, bazuje na zintegrowanej koncepcji pozyskania potrzebnych zasobów (dobra materialne, informacje, pracownicy) w odpowiedniej ilości i jakości, w danym czasie, miejscu i we właściwej cenie,
 - b) przedsiębiorstwa fazy produkcji, zapewniają wsparcie dla procesu technologicznego, obejmują czynności, które są związane z zaopatrzeniem produkcji w niezbędne zasoby oraz przekazanie półproduktów i wyrobów gotowych do magazynów zbytu,
 - c) przedsiębiorstwa fazy dystrybucji, zapewniają wsparcie dla procesu sprzedaży, mają na celu dostosowanie wielkości i struktury oferowanych towarów do rynkowego popytu, umożliwiają ich dostarczenie zgodnie z potrzebami rynku, co do ilości, jakości, czasu, miejsca i ceny,
 - d) przedsiębiorstwa fazy odpadów i zagospodarowania zwrotów, które zapewniają wsparcie dla procesów gromadzenia, przetwarzania i utylizacji odpadów,
 - e) przedsiębiorstwa mieszane, obsługują w całości bądź wybrane rodzaje działalności (m.in. dwie fazy),
- 4) zakres prowadzonej działalności:
 - a) przedsiębiorstwa lokalne, obszar prowadzonej działalności to powiat, gmina,
 - b) przedsiębiorstwa regionalne, działalność nie przekracza granicy danego województwa,
 - c) przedsiębiorstwa międzyregionalne, działalność obejmuje wybrane województwa,
 - d) przedsiębiorstwa krajowe, działalność obejmuje terytorium całego państwa,
 - e) przedsiębiorstwa kontynentalne, działalność obejmuje terytorium danego kontynentu,
 - f) przedsiębiorstwa globalne, zasięg światowy,
- 5) sektor własności [13]:
 - a) sektor publiczny, mienie w całości lub w przeważającej części należy do Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych lub jednostek samorządu terytorialnego,

- b) sektor prywatny, mienie w całości lub w przeważającej części należy do prywatnych właścicieli,
- 6) formy prawne [13]:
- osoby prawne, tj. spółki kapitałowe, spółdzielnie, przedsiębiorstwa państwowe, agencje rządowe, partie polityczne, związki zawodowe, organizacje pracodawców, i inne,
 - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą,
 - jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej,
- 7) rozmiar prowadzonej działalności [12]:
- mikroprzedsiębiorstwo, zatrudnia średniorocznie mniej niż 10 pracowników, roczny przychód ze sprzedaży nie przekracza równowartości w złotych 2 mln euro lub suma wartości jego majątku nie przekracza równowartości w złotych 2 mln euro,
 - małe przedsiębiorstwo, zatrudnia mniej niż 50 pracowników, przychód ze sprzedaży do 10 mln euro lub suma wartości jego majątku poniżej 10 mln euro,
 - średnie przedsiębiorstwo, zatrudnia średniorocznie do 250 pracowników, przychód ze sprzedaży do 50 mln euro lub wartości jego majątku poniżej 43 mln euro,
 - duże przedsiębiorstwo, zatrudnia więcej niż 250 pracowników, przychód ze sprzedaży powyżej 50 mln euro lub wartości jego majątku przekracza 43 mln euro.

Przyjmując stopień złożoności i powiązania świadczonych usług logistycznych przez poszczególne podmioty oraz ich stopień specjalizacji, zaproponowano w artykule następujący podział przedsiębiorstw logistycznych funkcjonujących na rynku krajowym, który został zamieszczony na rys. 1, a jego charakterystyka w tabeli 1.

ZAKRE	4PL – uniwersalne	4PL – specjalizowane	4PL – specjalne
	3PL – uniwersalne	3PL – specjalizowane	3PL – specjalne
	2PL – uniwersalne	2PL – specjalizowane	2PL – specjalne
			<i>SPECJALIZACJA</i>

Rys. 1. Struktura przedsiębiorstw logistycznych

Fig. 1. Structure of logistics enterprises

Źródło: Opracowanie własne.

Tab. 1. Charakterystyka przedsiębiorstw logistycznych
 Tab. 1. Characteristics of logistics enterprises

RODZAJ		KRYTERIA							
		przedmiot przewozu i obsługi	realizowane funkcje	rodzaj obsługiwanej działalności	zakres działalności	sektor własności	formy prawne	rozmiar działalności	zasoby
2PL	uniwersalne	– ładunek – osoba	– dyspozycyjne – transportowe – przeładunkowe – transportu zbiorczego – ubezpieczenia a transportu – obsługi celnej	– zaopatrzenie – produkcja – dystrybucja – odpady i zagospodarowanie – zwrotów – mieszane	– lokalne – regionalne – międzyregionalne – krajowe – kontynentalne – globalne	– publiczny – prywatny	– osoba fizyczna – osoba prawna – jednostka organizacyjna – nie posiadająca osobowości prawnej	– mikro – małe – średnie – duże	– zasoby materialne – umiejętności
	specjalizowane								
	specjalne								
3PL	uniwersalne	– ładunek – osoba	– dyspozycyjne – transportowe – przeładunkowe – magazynowe – transportu zbiorczego – pakowania – manipulacyjne	– zaopatrzenie – produkcja – dystrybucja – odpady i zagospodarowanie – zwrotów – mieszane	– regionalne – międzyregionalne – krajowe – kontynentalne – globalne	– publiczny – prywatny	– osoba prawna	– średnie – duże	– zasoby materialne – umiejętności
	specjalizowane								
	specjalne								
4PL	uniwersalne	– ładunek – osoba	– informacyjne – promujące – sprzedaż – obsługi klientów – ubezpieczenia a transportu – obsługi celnej – kredytowe	– mieszane	– krajowe – kontynentalne – globalne	– publiczny – prywatny	– osoba prawna	– średnie – duże	– umiejętności
	specjalizowane								
	specjalne								

Źródło: Opracowanie własne.

5. Podsumowanie

Celami artykułu były identyfikacja, budowa i opracowanie klasyfikacji krajowych przedsiębiorstw logistycznych, która uwzględnia zarówno ich strukturę organizacyjno-techniczną, jak i uwarunkowania branży. Pierwsze dwa etapy to identyfikacja podstawowych pojęć i klasyfikacji dotyczących usług oraz przedsiębiorstw logistycznych. Należy podkreślić, że analiza literatury przedmiotu wykazała brak szczegółowych opracowań w ramach powyższych zagadnień. Pojęcia te prezentuje się najczęściej w ujęciu czynnościowym, na bazie czego buduje się ich dalszy podział. Natomiast brak jest podejścia systemowego, ustalającego zakres i możliwości funkcjonowania danego podmiotu.

Wyznaczony ostatni etap realizacji celu i tematu artykułu pozwala na uzupełnienie powyższej niszy. Jego efektem końcowym było opracowanie struktury przedsiębiorstw logistycznych, która obejmowała dziewięć podstawowych grup opisanych przez wyznaczone parametry. Przyjęte kryteria podziału pozwalają na dokonanie wstępnej charakterystyki badanych przedsiębiorstw funkcjonujących na danym rynku, a tym samym stanowią podstawę do opracowania użytecznej ich bazy danych. Ponadto, zastosowane kryteria są powszechnie używane do opisu jednostek gospodarczych, co pozwala na porównanie przedsiębiorstw logistycznych z innymi podmiotami.

Bibliografia

1. Elementy nauki o przedsiębiorstwie, (red.): S. Marek, Fundacja na rzecz US, Szczecin 1999.
2. Jeszka A.M.: Sektor usług logistycznych w teorii i praktyce, Difin, Warszawa 2013.
3. Kempy D.: Obsługa logistyczna, Wydawnictwo Akademi Ekonomicznej w Katowicach, Katowice 2008.
4. Kompendium wiedzy o logistyce, (pod red.): E. Gołembskiej, PWN, Warszawa 2010.
5. Logistyka usług, (pod red.): G. Biesok, CeDeWu.pl, Warszawa 2013.
6. Logistyka w biznesie, (pod red.): M. Ciesielskiego, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2006, s. 216.
7. Logistyka, (red.): D. Kisperska-Moroń, S. Krzyżaniak, Biblioteka Logistyka, Poznań 2009.
8. Pfohl H. Ch.: Systemy logistyczne – podstawy organizacji i zarządzania, Biblioteka Logistyka, Poznań 1998.
9. Polska Klasyfikacja Działalności 2011.
10. Rynek usług logistycznych, (pod red.): M. Ciesielskiego, Difin, Warszawa 2005.
11. Rydzkowski W.: Usługi logistyczne – teoria i praktyka, Biblioteka Logistyka, Poznań 2011.

12. Ustawa z dnia 4 lipca 2004 r. o swobodzie gospodarczej, Dz.U. 2004, Nr 173, poz. 1807.
13. Zmiany strukturalne grup podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze Regon, 2012 r., pod kier. I. Budzyński, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2013.

Abstract

The aim of the paper is to identify, design and develop of the classification national logistics enterprises, which takes into account both their technical and organizational structure as well as the conditions of the industry. The research method used is a review of the national literature and direct observation. The realization of the aim and theme of the paper includes the following steps: classification of logistics services; characteristics of the logistics enterprises in terms of functional; development objectives and principles of the classification of the logistics enterprises in terms of system.